En l'elaboració d'aquest capítol han participat:
Margalida Monserrat, Natalia Barrientos, Raquel Vaquer-Sunyer, Marcial Bardolet
i Nuria Valverde Costa.

Servei de Vigilància de la Posidònia

1. Nombre d'embarcacions de vigilància

2. Nombre d'actuacions (embarcacions informades, assessorades, comprovades i mogudes)

3. Nombre d'infraccions per ancoratge indegut

La presència d'embarcacions recreatives al litoral balear va a més. És per això que la vigilància per evitar els ancoratges sobre *Posidonia oceanica* suposa un requisit fonamental per a la conservació d'aquesta espècie, les praderies que forma i la continuïtat dels nombrosos serveis ecosistèmics que sustenta.[1] El Servei de Vigilància de la Posidònia té com a objectiu conscienciar la societat de l'obligatorietat de complir la normativa que prohibeix ancorar damunt les praderies.

El Servei de Vigilància de la Posidònia de la mar Balear de la Conselleria d'Agricultura, Pesca i Medi Natural (Govern de les Illes Balears) actua a través de l'Institut Balear de la Natura (IBANAT), i és pioner a tota la Mediterrània quant a la tasca de vigilar que les embarcacions respectin la prohibició d'ancorar damunt la posidònia. Aquest servei funciona a totes les Illes i s'encarrega principalment d'informar, d'assessorar sobre l'ancoratge i de reubicar les embarcacions mal ancorades, operant preferentment en aigües de Llocs d'Importància Comunitària (LIC) Natura 2000. Aquesta resposta promou els bons hàbits de l'ancoratge damunt arena o utilitzant boies d'amarrada de baix impacte, així es poden evitar o reduir els impactes sobre els fràgils hàbitats del fons marí.

NORMATIVA

Protecció de la posidònia i legislació ambiental

→ Reial decret 191/2026, d'11 de març, per a la conservació de praderies de fanerògames marines en aigües marines del Mediterrani espanyol. Estableix un marc jurídic homogeni per a la protecció i la conservació de les praderies de *Posidonia oceanica* i *Cymodocea nodosa* en tot el litoral mediterrani espanyol.

→ Decret 25/2018, de 27 de juliol, sobre la conservació de *Posidonia oceanica* a les Illes Balears (BOIB núm. 93, de 28 de juliol de 2018). És la norma que prohibeix l'ancoratge damunt posidònia.

→ Llei 42/2007, de 13 de desembre, del patrimoni natural i de la biodiversitat.

→ Reial decret 139/2011, de 4 de febrer, per al desenvolupament de la Llista d'espècies en règim de protecció especial i del Catàleg espanyol d'espècies amenaçades.

→ Decret 132/2005, de 23 de desembre, pel qual s'aprova el Pla rector d'ús i gestió del Parc Natural de ses Salines d'Eivissa i Formentera. Es prohibeix per primera vegada ancorar damunt posidònia i altres fanerògames marines.

→ Llei 5/2005, de 26 de maig, per a la conservació dels espais de rellevància ambiental (LECO). Estableix diferents penalitzacions en cas d'infracció.

→ Directiva Hàbitats 92/43/CEE del Consell, de 21 de maig, relativa a la conservació dels hàbitats naturals i de la fauna i flora silvestre (Annex I: l'hàbitat 1120 *Posidonia oceanica* és un tipus d'hàbitat prioritari per a la conservació).

QUÈ ÉS?

El Servei de Vigilància de la Posidònia s'encarrega d'informar, assessorar i comprovar l'ancoratge damunt les praderies de la planta marina protegida *Posidonia oceanica*. En cas de trobar embarcacions mal ancorades, tal com dicta la normativa (Decret 25/2018), aquestes es mouen a zones d'ancoratge permeses sense posidònia, i es poden aixecar actes d'infracció si hi ha personal amb capacitat sancionadora a bord de les embarcacions de vigilància.

PER QUÈ?

Les dades del servei de vigilància proporcionen una visió del comportament de la societat davant la prohibició d'ancorar sobre aquesta planta. Aquesta resposta es pot utilitzar per millorar la gestió ambiental dels hàbitats de posidònia.

METODOLOGIA

Aquest servei està gestionat per la Conselleria d'Agricultura, Pesca i Medi Natural del Govern de les Illes Balears i opera principalment en aigües dels Llocs d'Importància Comunitària (LIC) Natura 2000 de les Illes Balears. Si a bord de les embarcacions de vigilància hi ha un Agent de Medi Ambient (AMA), un guàrdia civil o un agent de l'Agència Menorca Reserva de Biosfera, es poden aixecar actes d'infracció. Es comptabilitzen les actuacions del servei a totes les Illes sense incloure-hi Cabrera. En general, la temporada de vigilància es du a terme del 15 de maig al 30 de setembre a les Pitiüses, i de l'1 de juny al 30 de setembre a Mallorca i Menorca.

LOCALITZACIÓ

RESULTATS

Des que es va implantar el servei a totes les Balears, l'any 2017, aquest ha passat de tenir 10 a 19 embarcacions de vigilància el 2025: 5 a Mallorca, 5 a Menorca, 4 a Eivissa i 5 a Formentera. El nombre d'actuacions (embarcacions informades, assessorades, comprovades i mogudes) augmenta del 2017 fins al 2022, i llavors disminueix, especialment el 2024, per tornar a augmentar lleugerament el 2025.

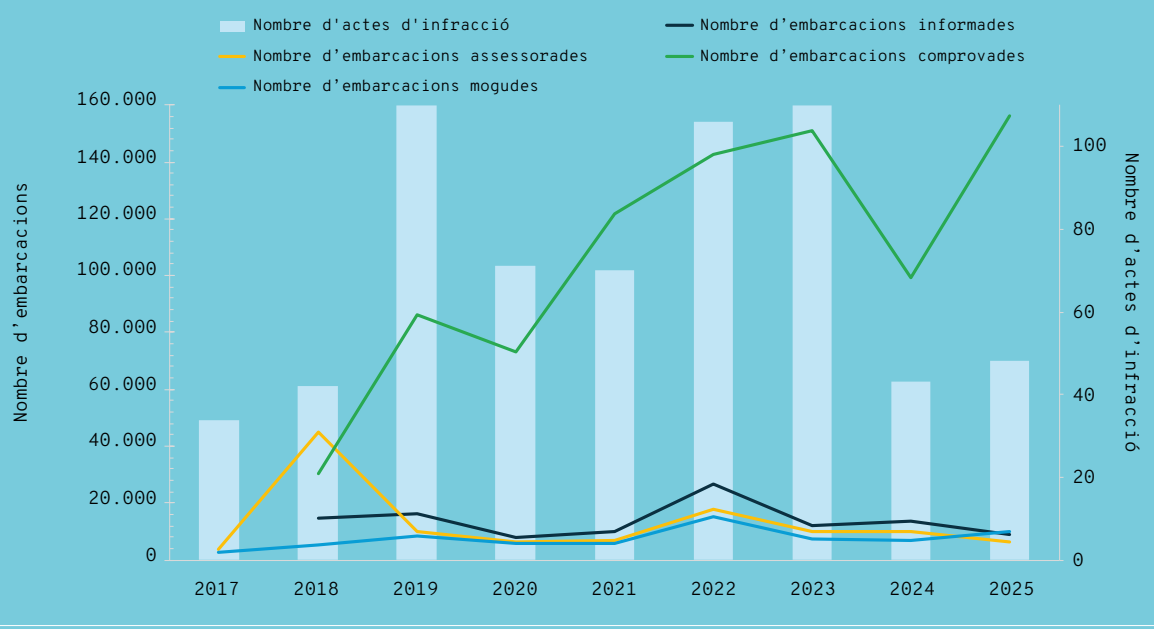
El tipus d'actuació més freqüent del servei és la comprovació de l'ancoratge, que és un ordre de magnitud més gran que les actuacions d'informació, assessorament i recol·locació d'embarcacions.

Les illes on més embarcacions s'han mogut per embarcació de vigilància en els darrers 4 anys són Eivissa i Mallorca. En general, el percentatge d'embarcacions amb ancoratge indegut disminueix amb el pas dels anys, excepte a Eivissa, on les embarcacions mogudes han augmentat un 101,7 % del 2024 al 2025.

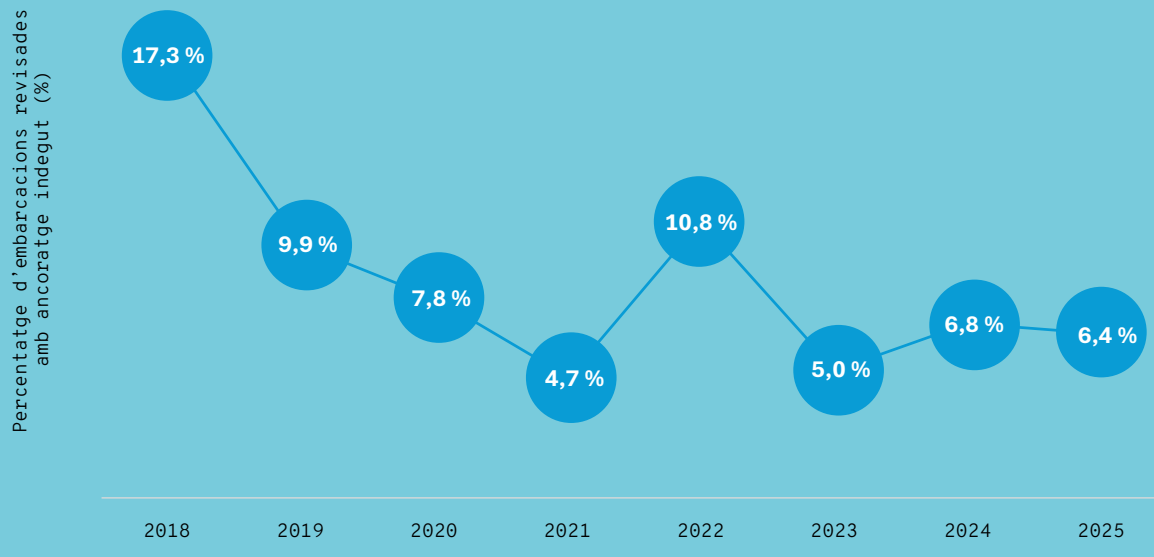
El nombre d'actes d'infracció augmenta des de l'aprovació del Decret Posidònia i disminueixen a més de la meitat els anys 2024 i 2025. Els anys 2019 i 2023 es registra el nombre més alt de sancions (110 sancions).

Nombre d'embarcacions del Servei de Vigilància de la Posidònia:

Any	2018 – 2021	2022	2023 – 2024	2025
Nombre d'embarcacions	15	17	19	19

Nombre d'actuacions (embarcacions assessorades, embarcacions mogudes i actes d'infracció) del Servei de Vigilància de la Posidònia entre els anys 2017-2025. Font: Conselleria d'Agricultura, Pesca i Medi Natural i IBANAT.

Percentatge total d'embarcacions revisades que presenten un ancoratge indegut sobre posidònia entre els anys 2018-2025. Font: Conselleria d'Agricultura, Pesca i Medi Natural i IBANAT.

Figura 1. Servei de Vigilància de la Posidònia duent a terme comprovacions de l'ancoratge d'un vaixell de gran eslora des de la superfície amb mirafons. Font: IBANAT.

Declaració dels llocs d'importància comunitària (LIC) Natura 2000 Illes Balears

→ Acord del Consell de Govern, del 3 de març de 2006, pel qual s'aprova definitivament la llista de LIC aprovada per l'Acord del Consell de Govern de 28 de juliol de 2000 en l'àmbit de les Illes Balears.

METODOLOGIA

El Servei de Vigilància de la Posidònia de la Conselleria d'Agricultura, Pesca i Medi Natural del Govern de les Illes Balears utilitza embarcacions i patrons professionals amb la titulació necessària per prestar el servei i poder dur una embarcació de la llista sisena per fer la vigilància (Figura 1). El servei opera a totes les Illes amb embarcacions de vigilància de l'IBANAT, a les quals se suma una embarcació del Consell de Menorca a partir de l'any 2022 i una del Parc Natural de s'Albufera des Grau a partir del 2024.

El 2012 s'inicia un primer protocol de vigilància compartit amb tots els agents competents (reserves marines, Servei Marítim de la Guàrdia Civil, IBANAT i Agents de Medi Ambient, AMA) a Formentera, específicament al Parc Natural de ses Salines d'Eivissa i Formentera. El servei s'inicia en aquesta zona per l'alta freqüència d'ancoratges d'embarcacions recreatives de gran eslora i una alta afluència de vaixells en general durant la temporada estiuenca. La sobrefreqüentació, sumada al desconeixement de la legislació, els impactes negatius que es generen en ancorar sobre la posidònia, les males pràctiques i la falta de control, poden tenir conseqüències nefastes sobre el fons marí i les praderies de posidònia en particular i, són sancionables pel Decret 132/2005. L'any 2013 s'estableix el Servei de Vigilància de la Posidònia a Formentera i el 2017 s'implanta a la resta de les Illes.

Avui dia, la informació recollida per l'IBANAT, els patrons de vigilància i els AMA consta de:

1. Nombre d'embarcacions de vigilància.
2. Nombre d'actuacions: embarcacions informades, assessorades, comprovades i mogudes.
3. Nombre d'actes d'infracció per ancoratge indegut.

Addicionalment, el servei recull informació sobre la presència de motos d'aigua en LIC i procedeix a informar als seus usuaris que no poden freqüentar aquestes zones.

S'exclou dels resultats la informació referent a l'illa de Cabrera, ja que, en principi, no es pot fondejar en tot el parc natural, que disposa de la seva pròpia vigilància. Per tant, es considera que l'ancoratge sobre posidònia a Cabrera deu ser molt marginal.

El període de vigilància es fa del 15 de maig al 30 de setembre a les Pitiüses, mentre que a Mallorca i Menorca s'estableix de l'1 de juny al 30 de setembre. No obstant això, en la temporada del 2020 es va dur a terme de l'1 de juny al 30 de setembre a totes les Illes a causa de la situació derivada de la COVID-19. L'any 2022 es va firmar una nova licitació amb l'empresa EULEN, amb un contracte que amplia les zones i el període de vigilància, tot i que el servei no es va iniciar fins al 3 de juny. Cal considerar que

Taula 1. Nombre d'embarcacions per illa i per any utilitzades per a l'estandardització de les actuacions. [a]3 embarcacions del Servei de Vigilància de la Posidònia i 1 de Menorca Reserva de Biosfera; [b]l'empresa EULEN va incloure només 3 de les 5 embarcacions contractades a Formentera per falta de patró i d'embarcació; [c]1 embarcació aportada pel Consell de Menorca; [d]1 embarcació aportada pel Consell de Menorca i 1 pel Parc Natural de s'Albufera des Grau. Font: Conselleria d'Agricultura, Pesca i Medi Natural i IBANAT.

	2018–2021	2022	2023–2024	2025
Mallorca	5	6	6	5
Menorca	2	4[a]	4[c]	5[d]
Eivissa	3	4	4	4
Formentera	5	3[b]	5	5

el canvi d'empresa de gestió del Servei de Vigilància pot derivar en modificacions de les tendències.

Si les embarcacions es troben mal ancorades sobre posidònia es desplacen a una zona d'ancoratge adient. Únicament els AMA o els agents de la Guàrdia Civil poden aixecar actes de denúncia per infracció, i els AMA acompanyen al Servei de Vigilància una mitjana de 3 dies per setmana. L'any 2022, a Menorca també es disposà d'un agent de l'Agència Menorca Reserva de Biosfera amb capacitat sancionadora.

Entre els anys 2018-2022 es disposa de més informació recopilada pel Servei de Vigilància i s'estandarditzen els resultats per nombre d'embarcacions per facilitar la comparació de les actuacions anuals i entre illes (Taula 1). L'any 2022, la Conselleria d'Agricultura, Pesca i Medi Natural va dotar la flota d'una embarcació més grossa (> 6 m d'eslora i 100 CV) per a cada illa, que permet fer recorreguts de més distància.

Finalment, la Conselleria d'Agricultura, Pesca i Medi Natural ha posat al servei de la ciutadania diverses eines per contribuir a la conservació de la posidònia i al Servei de Vigilància: la compilació de cartografia de posidònia accessible a www.atlasposidonia.com i a l'aplicació mòbil Posidònia App, i el Telèfon Posidònia (617 975 172) per proporcionar ajuda a l'ancoratge, resoldre dubtes i reportar danys a la planta o males pràctiques, sol·licitant que es desplaci a la zona un patró de vigilància, un AMA o un agent de la Guàrdia Civil. Aquestes novetats estan finançades a través de l'Impost de Turisme Sostenible (ITS) en el marc del projecte anomenat Som Posidònia (Figura 2).

Figura 2. Projecte Som Posidònia, en el marc del Pla de Recuperació, Transformació i Resiliència, finançat per la Unió Europea i amb el suport del Ministeri per a la Transició Ecològica.

RESULTATS

1. Nombre d'embarcacions de vigilància

El nombre d'embarcacions del Servei de Vigilància de la Posidònia ha augmentat de 2 embarcacions l'any 2013 a 19 el 2025 (Figura 3). Aquests valors han anat oscilant, amb un mínim de 2 embarcacions a Formentera entre els anys 2013-2016. L'any 2017 augmenten a 10 embarcacions (3 a Mallorca, 4 a Formentera, 2 a Eivissa i 1 a Menorca). Des del 2018 al 2021, el nombre d'embarcacions de vigilància va ser de 15 (5 a Mallorca, 2 a Menorca, 3 a Eivissa i 5 a Formentera), mentre que els anys 2023 i 2024 augmentaren a 19 (6 a Mallorca, 4 a Menorca, 4 a Eivissa i 5 a Formentera, però el 2022 només hi ha 3 embarcacions operatives a Formentera). El 2025 es manté el nombre d'embarcacions amb 1 més a Menorca, aportada pel Parc Natural de s'Albufera des Grau, i 1 menys a Mallorca. A bord de cada embarcació hi ha un patró de vigilància.

2. Nombre d'actuacions (embarcacions informades, assessorades, comprovades i mogudes)

Cal considerar que des de la pandèmia, l'estiu del 2020 i el 2021, la pressió nàutica a les Illes ha anat

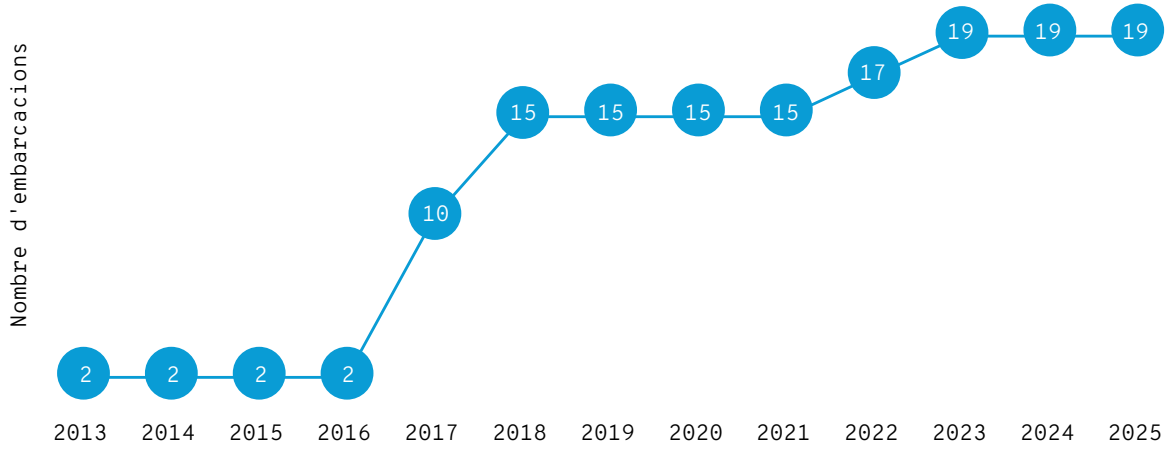

Figura 3. Nombre d'embarcacions totals del Servei de Vigilància de la Posidònia entre els anys 2013 i 2025. Font: Conselleria d'Agricultura, Pesca i Medi Natural i IBANAT.

Figura 4. Embarcacions d'esbarjo ancorades a Formentera. Font: IBANAT.

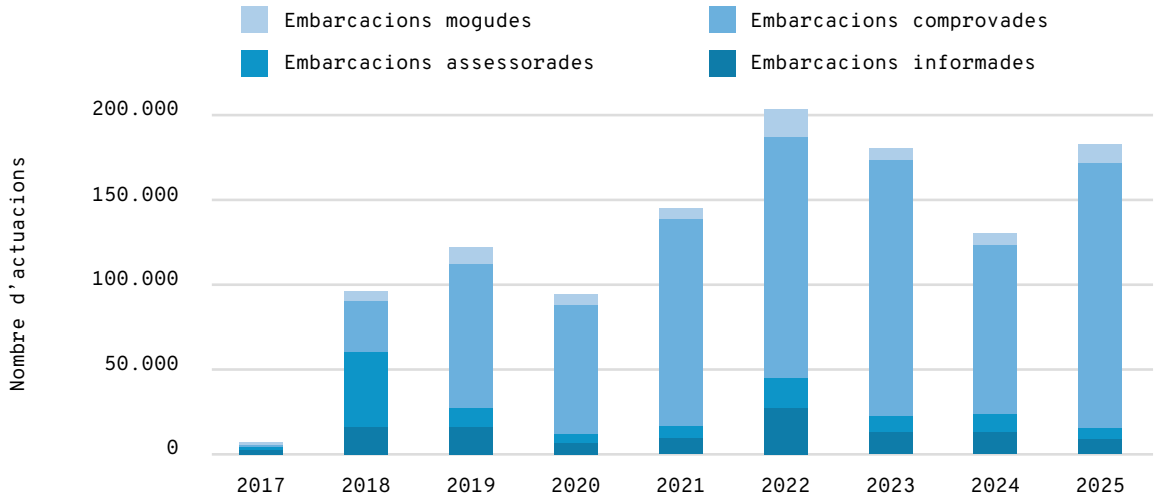

Figura 5. Nombre d'actuacions anuals (embarcacions informades, assessorades, comprovades i mogudes) del Servei de Vigilància de la Posidònia del 2017 al 2025, amb 10 embarcacions el 2017, 15 el 2018 al 2021, 12 el 2022, 19 el 2023 i 2024, i 19 el 2025. Font: Conselleria d'Agricultura, Pesca i Medi Natural i IBANAT.

augmentant, un factor que afecta directament el Servei de Vigilància (Figura 4). El 2021 es va registrar un increment > 17 % en les matriculacions d'embarcacions recreatives respecte al 2020, i un 4 % més que l'any 2019.[2]

El nombre d'actuacions augmenta del 2017 fins al 2022, a partir del qual disminueix, especialment el 2024, per tornar a augmentar lleugerament el 2025. El 2025 es varen dur a terme un total de 181.468 actuacions (embarcacions informades, assessorades, comprovades i mogudes), un 40,1 % més que el 2024 (Figura 5). D'aquestes, 9.120 varen ser embarcacions informades, 6.242 assessorades, 156.043 comprovades i 10.062 mogudes. L'any 2022 s'obté el valor més alt d'actuacions des que funciona el servei (202.732 actuacions totals). Les actuacions entre 2018-2021 són comparables perquè hi ha el mateix nombre d'embarcacions de vigilància a la flota (15). Destaca l'augment del nombre d'embarcacions comprovades amb el pas dels anys (Figura 5), que es pot relacionar amb un increment del nombre d'embarcacions de vigilància (Taula 1) i de l'efectivitat de l'operatiu, per disposar de més temps per patrullar —a causa del coneixement dels patrons de les seves zones.

Pel que fa al percentatge d'embarcacions comprovades amb ancoratge inadequat, l'any 2025 se'n van haver de moure un 5,9 % menys que l'any 2024 (del 6,8 % al 6,4 %, respectivament). L'any amb un percentatge més gran d'embarcacions mogudes va ser el 2018, seguit del 2022 (un 17,3 % i un 10,8 % de les comprovades, respectivament) (Figura 6).

Es presenten les dades de les actuacions estandarditzades per embarcació de vigilància (Taula 1) per tal de facilitar la comparació anual i entre illes. A totes les Illes, els valors superiors per embarcació de vigilància corresponen a les actuacions de comprovar l'ancoratge (Figura 7).

En els darrers dos anys, 2024 i 2025, Mallorca i Formentera són les illes on més actuacions per embarcació de vigilància s'han duit a terme, amb 9.148 i 14.521 actuacions a Mallorca el 2024 i el

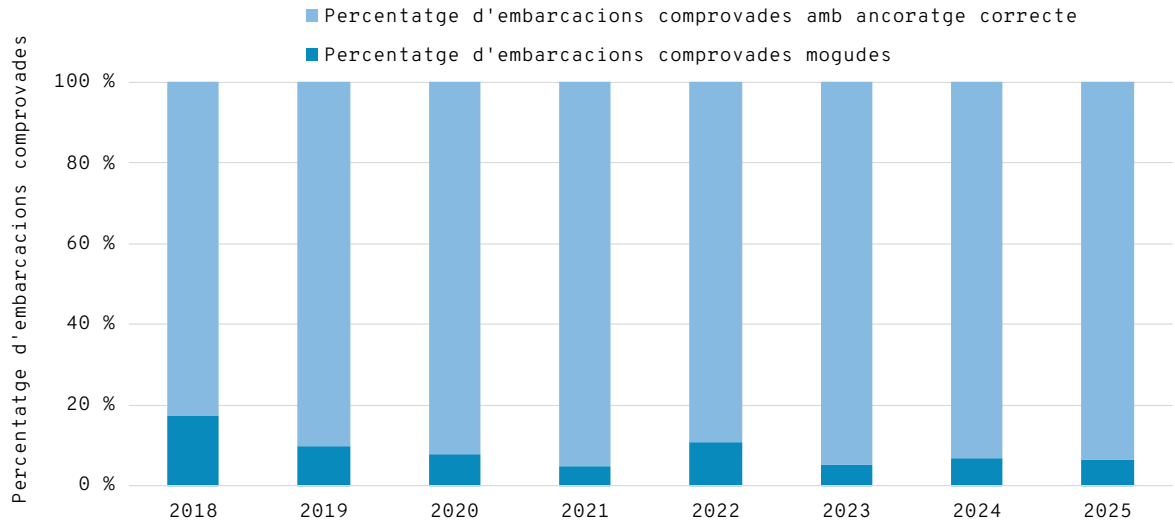

Figura 6. Evolució del percentatge d'embarcacions comprovades entre els anys 2018 i 2025. Font: Conselleria d'Agricultura, Pesca i Medi Natural i IBANAT.

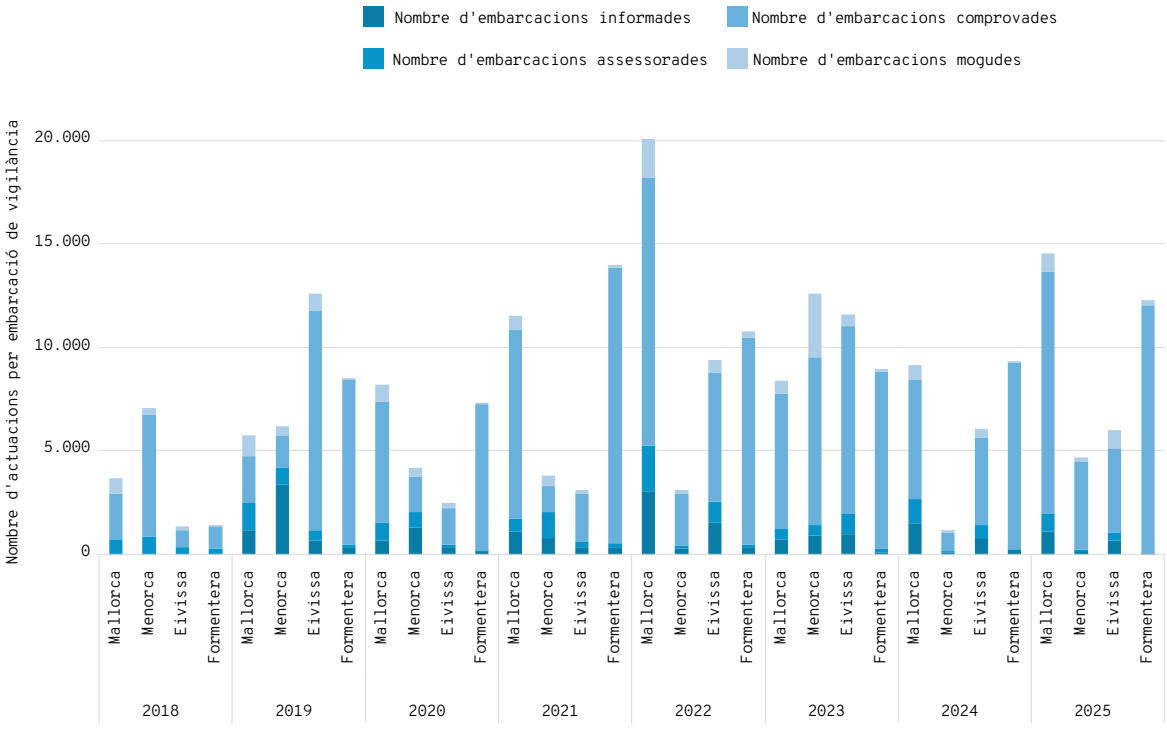

Figura 7. Evolució del nombre d'embarcacions informades, assessorades, comprovades i mogudes per embarcació de vigilància i per illa. Font: Conselleria d'Agricultura, Pesca i Medi Natural i IBANAT.

2025, respectivament, i 9.350 i 12.280 actuacions a Formentera el 2024 i el 2025, respectivament. Aquestes dades poden indicar una pressió nàutica més alta a Formentera i a Mallorca, tot i que no representen la tendència del litoral complet de cada illa, sinó de la zona on actua el Servei de Vigilància. El nombre màxim d'actuacions es registra a Mallorca l'any 2022, amb 20.073,5 actuacions per embarcació de vigilància (Figura 7).

Menorca mostra el mínim d'actuacions per embarcació de vigilància els anys 2024 i 2025 (4.693,4 i 728,0, respectivament) i el mínim d'actuacions de totes les Illes també ambdós anys (23.467 i 22.948 actuacions totals, respectivament) (Figura 7). En general, cal considerar que Menorca registra un elevat nombre de velers xàrter estrangers, vaixells de lloguer sense titulació, limitació d'arena un cop saturada la zona.

Eivissa mostra un màxim d'actuacions l'any 2019 (12.600 actuacions totals) (Figura 7), especialment derivades d'un gran increment de les tasques de comprovació de l'ancoratge. Aquesta illa, talment com Formentera, registra un elevat nombre d'embarcacions de tot tipus d'eslores.

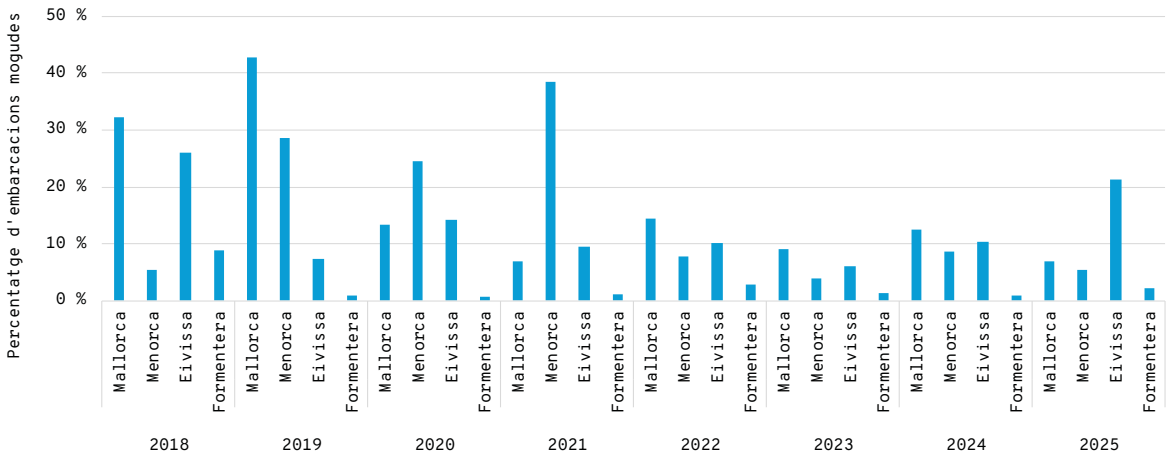

Figura 8. Percentatge d'embarcacions comprovades que es van haver de moure per illa i per any. Font: Conselleria d'Agricultura, Pesca i Medi Natural i IBANAT.

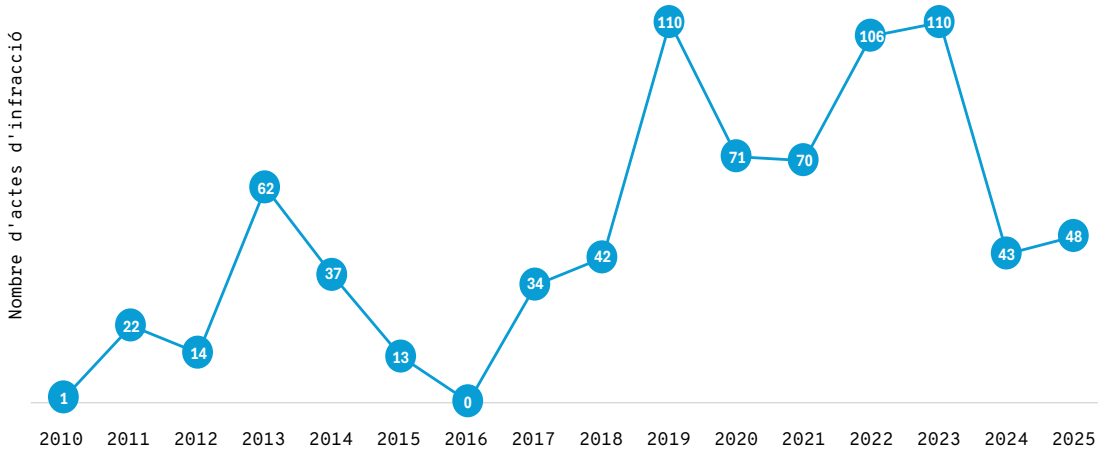

Figura 9. Nombre d'actes d'infracció aixecats per els AMA per ancoratge indegut a totes les Illes Balears, sense incloure-hi Cabrera. Font: Conselleria d'Agricultura, Pesca i Medi Natural i IBANAT.

Les illes on més embarcacions s'han mogut per embarcació de vigilància en els darrers 4 anys són Eivissa i Mallorca (Figura 7). En general, el percentatge d'embarcacions amb ancoratge indegut disminueix amb el pas dels anys, excepte a Eivissa, on les embarcacions mogudes han augmentat un 101,7 % del 2024 al 2025, arribant al valor màxim per aquesta illa des del 2018. Les millors pràctiques d'ancoratge s'han dut a terme a Formentera, ja que des del 2019 és l'illa on s'ha de moure un percentatge més petit d'embarcacions comprovades. L'any 2025 els percentatges d'embarcacions mogudes són: 7,0 % a Mallorca, 5,3 % a Menorca, 21,3 % a Eivissa i 2,2 % a Formentera (Figura 8).

Per eslora, dades d'anys anteriors (2020-2022) mostren que les embarcacions de petita eslora (fins a 15 m) són les que més es van haver de moure a totes les Illes, possiblement perquè són les més nombroses al litoral balear.[3] Dades dels mateixos anys mostren que Mallorca i Formentera són les illes on es varen moure més embarcacions de > 40 m d'eslora.[3]

3. Nombre d'infraccions per ancoratge indegut

Pel que fa al nombre d'actes d'infracció aixecats per els Agents de Medi Ambient (AMA), aquestes augmenten des del 2018 (any d'aprovació del Decret Posidònia) i disminueixen a més de la meitat els anys 2024 i 2025 (Figura 9). L'any 2025 s'aixequen 48 actes a les Balears (sense comptar Cabrera), un nombre similar al del 2024 (43 actes) (Figura 9). Els anys 2019 i 2023 es registra el nombre més alt de sancions, amb 110 actes a les Balears.

CONCLUSIONS

→ Des que es va aprovar el Decret Posidònia l'any 2018 ha augmentat el nombre d'embarcacions que vigilen els ancoratges a totes les Illes, que passen de 2 a 19 entre 2016 i 2025.

→ Les noves eines disponibles del Servei de Vigilància faciliten la comunicació, propicien la millora dels ancoratges i la disminució de les pressions sobre les praderies.

→ El nombre d'actuacions (embarcacions informades, assessorades, comprovades i mogudes) augmenta del 2017 fins al 2022 i llavors disminueix, especialment el 2024, per tornar a augmentar lleugerament el 2025.

→ El 2025 es varen dur a terme un total de 181.468 actuacions, un 40,1 % més que el 2024. El 2022 es registra el nombre més gran d'actuacions, seguit del 2025. Tots els anys, la comprovació de l'ancoratge és l'actuació més realitzada pel Servei de Vigilància.

→ Els anys 2025 i 2024, les illes on s'han dut a terme més actuacions per embarcació de vigilància han estat Formentera i Mallorca. Això pot indicat una pressió nàutica més alta en aquestes illes.

→ El percentatge d'embarcacions comprovades que es varen haver de moure l'any 2025 va ser del 6,4%, un 5,9 % menys que l'any 2024. L'any amb un percentatge més gran d'embarcacions mogudes va ser el 2018, seguit del 2022 (amb un 17,3 % i un 10,8 %, respectivament).

→ Les illes on més embarcacions s'han mogut per embarcació de vigilància en els darrers 4 anys són Eivissa i Mallorca. En general, el percentatge d'embarcacions amb ancoratge indegut disminueix amb el pas dels anys, excepte a Eivissa, on les embarcacions mogudes han augmentat un 101,7 % del 2024 al 2025.

→ El nombre de sancions augmenta des de l'aprovació del Decret Posidònia i disminueix a més de la meitat els anys 2024 i 2025. L'any 2025 els AMA aixequen 48 actes (sense comptabilitzar Cabrera), un nombre similar al del 2024. Els anys 2019 i 2023 és quan es registra el nombre més alt de sancions (110 sancions).

REFERÈNCIES

[1] Campagne, C. S.; Salles, J-M.; Boissery, P.; Deter, J. (2015). The seagrass *Posidonia oceanica*: Ecosystem services identification and economic evaluation of goods and benefits. *Marine Pollution Bulletin* 97, 1, 391-400. https://doi.org/10.1016/j.marpolbul.2015.05.061.

[2] IB3 Notícies (09/01/2022). El sector nàutic balear es recupera el 2021 de les xifres perdudes durant la pandèmia. <https://ib3.org/el-sector-nautic-balear-es-recupera-el-2021-de-les-xifres-perdudes-durant-la-pandemia>.

[3] Barrientos, N.; Vaquer-Sunyer, R.; Institut Balear de la Natura (IBANAT). (2022) Servei de Vigilància de la Posidònia. A: Vaquer-Sunyer, R.; Barrientos, N. (eds.). *Informe Mar Balear 2022* <https://www.informemarbalear.org/ca/resposta/imb-servei-de-vigilancia-posidonia-cat_2022.pdf>. https://doi.org/10.62135/XEON3333.

CITAR COM

Monserrat, M.; Barrientos, N.; Vaquer-Sunyer, R.; Bardolet, M.; Valverde-Costa, N. (2026) Servei de Vigilància de la Posidònia. A: Vaquer-Sunyer, R.; Monserrat, M. (eds.). *Informe Mar Balear 2026*. <https://www.informemarbalear.org/ca/resposta/imb-servei-de_vigilancia_posidonia-cat_2026.pdf>. https://doi.org/10.62135/WNFW8606.